

**Usmernenie k výkonu činností inkluzívneho tímu materských škôl
zapojených do národného projektu
Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych
komunít II. – NP PRIM II.
po dobu trvania pandémie ochorenia COVID-19**

Úvod

V súvislosti s trvaním pandémie ochorenia COVID-19 dopĺňa Úrad vlády Slovenskej republiky/Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity usmernenie v súvislosti so **zabezpečením primeraných podmienok pre výkon činností členov inkluzívneho tímu** v materskej škole (najmä pedagogického asistenta, školského špeciálneho pedagóga, odborného zamestnanca, koordinátora inkluzívneho vzdelávania, rodičovského asistenta) a v súvislosti s **prevenciou vzniku neoprávnených výdavkov** oprávnených užívateľov zo dňa 08.01.2021.

Skúsenosti s pandemiou ochorenia COVID-19 z predchádzajúcich školských rokov potvrdzujú nevyhnutnosť kontinuálneho výchovno-vzdelávacieho procesu zabezpečovaného zo strany škôl, ako aj vyššiu flexibilitu pri realizácii prezenčného a dištančného vzdelávania, s ohľadom na bezpečné prostredie v školách a školských zariadeniach po dobu trvania pandémie ochorenia COVID-19.

Pre tieto účely Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pripravuje a aktualizuje manuál pre všetky druhy škôl - **Školský semafor**, ktorý reflektuje platnú legislatívu a rozhodnutia ministra.

Prijímateľ NP PRIM II. – Úrad vlády SR/ Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity sa pri usmerňovaní činností inkluzívneho tímu materských škôl (MŠ) rovnako riadi Školským semaforom. S ohľadom na špecifické potreby detí a rodín žijúcich v prostredí marginalizovaných rómskych komunít (MRK), primárnym cieľom tohoto usmernenia je zmierniť dopad pôsobenia nepriaznivej situácie na sociálnu vylúčenosť detí a rodín z MRK prostredníctvom činností inkluzívneho tímu v materskej škole.

Prijímanie protipandemických opatrení sa na všeobecnej úrovni riadi COVID automatom, systémom na monitorovanie epidémie na území SR, ktorý stanovuje jednotlivé stupne ohrozenia podľa okresov a režim základných opatrení, vrátane v školách a školských zariadeniach.

Organizácia a podmienky výchovy a vzdelávania po dobu trvania pandémie ochorenia COVID-19

Manuál Školský semafor v školskom roku 2021/2022 je určený pre všetky druhy škôl a školských zariadení, jeho aktuálne znenie nájdete na web stránke ministerstva školstva <https://www.minedu.sk/data/att/21024.pdf>. Podstatným rozdielom oproti obdobiu mimoriadnej situácie, počas ktorej bolo zavedené plošné mimoriadne prerušenie školského vyučovania v škole je, že Školský semafor je systém pre monitorovanie zohľadňujúci aktuálnu epidemiologickú situáciu v danej škole. Cieľom tak nie je plošné uzatváranie škôl, ale zabezpečenie čo možno najkontinuálnejšieho vyučovania a v prípade rizika prerušenie vyučovania v triedach.

Obzvlášť dôležité je, že na rozdiel od minulého školského roka **nemôžu riaditelia a zriaďovatelia rozhodnúť o uzavretí celej školy, ale len o prerušení vyučovania v triede alebo v triedach**. Školu nie

je možné uzavrieť na základe rozhodnutia zriaďovateľa školy, resp. riaditeľa školy ani v červenej fáze Školského semaforu. Riaditeľ školy, po informovaní zriaďovateľa, môže preventívne prerušiť vyučovanie v triede alebo vo viacerých triedach (nie však v celej škole), v ktorej sa vyskytla osoba pozitívna na COVID-19 počas obdobia 2 dní pred jej testovaním. Tieto a ďalšie praktické informácie a najčastejšie otázky sú dostupné na web stránke ministerstva školstva <https://www.minedu.sk/data/att/21068.pdf> - Najčastejšie otázky k školskému semaforu.

V prípade, **ak príde k prerušeniu vyučovania** v triede alebo vo viacerých triedach materskej školy je potrebné dodržiavať **pokyny uvedené v časti V. tohto usmernenia - Oprávnenosť výdavkov** počas prerušenia vyučovania v triede alebo triedach materskej školy.

Prerušenie vyučovania v triede alebo triedach MŠ

Riaditelia materských škôl, v triedach ktorých sa prerušuje vyučovanie, zabezpečia pre deti v karanténe dištančné vzdelávanie.

Dištančným vzdelávaním sa rozumie zabezpečovanie výchovy a vzdelávania inou ako prezenčnou formou. Pre tieto účely inkluzívny tím materskej školy naďalej zabezpečuje činnosti podľa potrieb detí a možností materskej školy. Je potrebné obzvlášť prihliadať na situáciu detí v riziku, ohrozených sociálnym vylúčením alebo žijúcich v marginalizácii.

Dištančné vzdelávanie zahŕňa akúkoľvek inú realizovateľnú možnosť výchovy a vzdelávania, pri ktorej prebieha interakcia medzi dieťaťom a učiteľom materskej školy (resp. aj pedagogickým asistentom, školským špeciálnym pedagógom, odborným zamestnancom alebo aj rodičovským asistentom). Najrozšírenejšou formou sú online platformy, ktoré je možné využívať v prípade zabezpečenia internetového pripojenia a mobilných zariadení (mobilný telefón, tablet, PC a i.) na strane školy a rodiny.

V prípade, že takéto zabezpečenie nie je dostupné, dištančnou formou výchovy a vzdelávania sa rozumie aj činnosť prebiehajúca priamo v rodine dieťaťa/detí, prípadne v inom bezpečnom a primeranom prostredí, ktorá je usmerňovaná pedagogickým a/alebo odborným zamestnancom materskej školy, a to aj za jeho/jej priamej účasti (návštevy v rodinách, doručovanie pracovných listov s inštruktážou pre rodičov a deti, poskytovanie písomnej/ústnej spätnej väzby a i.).

V prípade, že to podmienky materskej školy umožňujú, dištančné vzdelávanie je možné realizovať aj podľa individuálneho rozpisu (rozvrhu, plánu práce) činností s tým-ktorým dieťaťom v priestoroch materskej školy.

Zamestnanci školy, ktorých mzdy sú hradené z finančných prostriedkov EŠIF, projektu NP PRIM II. (koordinátor inkluzívneho vzdelávania, odborný zamestnanec, školský špeciálny pedagóg, pedagogický asistent, rodičovský asistent), vykonávajú činnosti v zmysle tohto usmernenia. Tieto činnosti sú monitorované zo strany regionálnych koordinátorov, ktorí zabezpečujú kontrolu kvality výkonu činností inkluzívneho tímu, ako aj metodické usmerňovanie jednotlivých zamestnancov a celého inkluzívneho tímu.

I. Činnosti inkluzívneho tímu počas prerušenia vyučovania v triede alebo triedach MŠ zapojenej do NP PRIM II.:

Okrem výchovno-vzdelávacích, odborných a poradenských činností sú odporúčané činnosti reflektujúce pandemickú situáciu, potreby detí z MRK a ich rodín a možnosti tej-ktorej materskej školy, najmä:

Pedagogický asistent

- príprava podkladov pre účely informovania rodičov detí z MRK v súvislosti s prevenciou a ochranou zdravia prostredníctvom komunikačných kanálov MŠ (web stránka, sociálne siete, výveska, email),
- realizácia aktivít na zabezpečenie prevencie a ochranu zdravia ako ranný filter, monitoring dostupnosti ochranných prostriedkov, dôraz na dodržiavanie hygienických zásad, osвета v súvislosti s formami prevencie ochorenia ako je očkovanie proti ochoreniu COVID-19, testovanie na ochorenie COVID-19, samotestovanie a i.,
- spolupráca s rodičmi detí z MRK pri distribúcii samotestov na ochorenie COVID-19,
- dištančná forma komunikácie s deťmi a rodinami detí z MRK,
- asistencia pedagogickým a odborným zamestnancom pri príprave pracovných listov,
- spolupráca s pomáhajúcimi profesiami (TSP, KC) pri distribúcii pracovných listov do rodín a pri informovaní rodičov o ich spracovaní a výsledkoch,
- spolupráca s pomáhajúcimi profesiami (TSP, KC) pri zabezpečení účasti detí z MRK pri zápisoch do MŠ a do 1. ročníka,
- príprava pracovných pomôcok;
- účasť na pracovných stretnutiach inkluzívneho tímu, vrátane dištančných foriem,
- príprava podkladov súvisiacich s autoevaluáciou MŠ a desegregačným akčným plánom zmeny,
- konzultácie s regionálnym koordinátorom (telefonicky, mailom, osobne),
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II.
- vypracovávanie dištančných úloh zadaných na vzdelávacej aktivite NP PRIM II, konzultácia výstupov s lektormi, a i.

Rodičovský asistent

- podieľa sa na pomoci deťom z MRK pri zabezpečovaní činností v MŠ, zisťuje potreby detí a ich rodín a komunikuje ich vedeniu MŠ, resp. KIV,
- podieľa sa na riešení problémov s nedostatočným zabezpečením dištančného (online) vzdelávania (chýbajúci internet, chýbajúci počítač, tablet, mobilná telefón) formou návštev v teréne, priamo v rodine, pri dodržiavaní bezpečnosti a ochrany zdravia,
- asistuje pri monitorovaní zdravotnej situácie detí z MRK, poskytuje základnú osvetu prevencie a ochrany zdravia rodičom detí,
- spolupracuje s rodinami detí z MRK na riešení rôznorodých problémov vo vzťahu rodina – škola,
- ak je to možné, spravidla denne vedie individuálne a/alebo skupinové činnosti neformálneho vzdelávania – práce s rodinou (skupiny detí a ich rodinných príslušníkov, vrátane detí, ktoré nenavštevujú MŠ), aktuálne najmä prostredníctvom online platforiem a dištančnou formou, pričom obmedzenie prezenčnej formy vzdelávacích aktivít podlieha aktuálnej situácii a nariadení Regionálneho úradu verejného zdravotníctva SR, uprednostňované sú individuálne činnosti neformálneho vzdelávania (v rámci jednej rodiny)
- poskytuje rodinám spätnú väzbu o individuálnom pokroku dieťaťa/detí
- asistuje učiteľke ako aj pedagogickému asistentovi pri zabezpečovaní inej ako prezenčnej formy výchovy a vzdelávania,
- spolupracuje s celým inkluzívnym tímom, spoluvytvára a naplňa desegregačný akčný plán zmeny,
- spolupracuje s odborným zamestnancom, vrátane školského špeciálneho pedagóga, pri asistencii rodičom v realizácii stimulačného programu v domácom prostredí detí a ich rodín,

- pomáha pri prekonávaní jazykovej bariéry v adaptačnom a výchovno- vzdelávacom procese,
- distribuuje pracovné listy a rozvojové aktivity z MŠ smerom do rodín,
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II. a i.

Odborný zamestnanec

- príprava a distribúcia pracovných listov zameraných na stimuláciu v jednotlivých oblastiach rozvoja čiastkových funkcií dieťaťa,
- vyhodnocovanie a uloženie pracovných listov do portfólií, kompletizácia portfólií detí,
- individuálne konzultácie s rodičmi ohľadne stimulácie v domácom prostredí,
- výroba didaktických edukačných pomôcok potrebných na individuálnu a skupinovú stimuláciu,
- príprava videí so stimulačným programom,
- realizácia stimulačných cvičení cez sociálne siete,
- individuálne stimulácie detí podľa rozpisu online,
- účasť na pracovných stretnutiach inkluzívneho tímu, vrátane dištančných foriem,
- príprava podkladov súvisiacich s autoevaluáciou MŠ a desegregačným akčným plánom zmeny,
- konzultácie s regionálnym koordinátorom (telefonicky, mailom, osobne),
- realizácia skupinových stimulácií podľa rozvrhu,
- vypracovávanie dištančných úloh zadaných na vzdelávacej aktivite NP PRIM II, konzultácia výstupov s lektormi,
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II. a i.

Koordinátor inkluzívneho vzdelávania

- zabezpečenie komunikačných kanálov s rodinami detí a deťmi (nadviazanie emailových kontaktov, vytvorenie facebookovej skupiny, videohovory cez skype, messenger, whatsapp, zoom a i.),
- zabezpečenie informovanosti rodičov a detí, zamestnancov MŠ a obyvateľov miestnych komunít v súvislosti s prevenciou a ochranou zdravia prostredníctvom komunikačných kanálov materskej školy (web stránka, sociálne siete, email),
- zdieľanie relevantných informácií zasielaných zo strany príslušného/ej regionálneho/ej koordinátora/ky prostredníctvom komunikačných kanálov MŠ (web stránka, sociálne siete, email),
- spolupráca pri získavaní celkového prehľadu o zdravotnom stave, materiálnej vybavenosti rodín a iných informácií z terénu, o rodinách detí a samotných deťoch, v súčinnosti s príslušným regionálnym/ou koordinátorom/kou,
- organizovanie stretnutí inkluzívneho tímu pri dôslednom dodržiavaní hygienicko-epidemiologického režimu a opatrení v súlade s aktuálnymi usmerneniami Regionálneho úradu verejného zdravotníctva SR,
- koordinácia procesu autoevalvácie a prípravy desegregačného akčného plánu zmeny,
- priebežná dištančná a prezenčná forma komunikácie KIV s inkluzívnym tímom, vrátane pomáhajúcich profesií v obci;
- spolupráca s pomáhajúcimi profesiami (TSP, KC) pri zápisoch do MŠ,
- propagácia zápisov do 1. ročníka (spolupráca s TSP, KC, ZŠ,)
- spolupráca pri tvorbe rozvrhu pracovných činností pre účely individuálnej stimulácie detí, individuálnych činností neformálneho vzdelávania a skupinových vzdelávacích aktivít prostredníctvom online nástrojov;
- koordinácia tvorby a distribúcie pracovných listov a ich návratnosti,
- vypracovávanie dištančných úloh zadaných na vzdelávacej aktivite NP PRIM II., konzultácia výstupov s lektormi,
- zúčastňuje sa vzdelávacích aktivít realizovaných NP PRIM II. a i.

II. Vzdelávacie aktivity NP PRIM II. po dobu trvania pandémie ochorenia COVID-19:

Všetky vzdelávacie aktivity NP PRIM II. sú počas trvania pandémie COVID-19 zabezpečované prezenčnou, resp. dištančnou formou, pričom obmedzenie prezenčnej formy vzdelávacích aktivít podlieha aktuálnej situácii a nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. COVID automatu (<https://automat.gov.sk/>).

Dištančná forma zahŕňa vzdelávanie prostredníctvom online platforiem ako aj individuálnych a/alebo skupinových dištančných úloh a i. Dištančná forma vzdelávania je adekvátna forma vzdelávania k prezenčnej forme vzdelávania, pričom všetky náležitosti vzdelávacej aktivity ostávajú nemenné (zabezpečenie prezenčnej listiny účastníkov, zabezpečenie lektora, informácia o konaní vzdelávacej aktivity a pod.)

Dištančná forma vzdelávania sa uplatňuje najmä pre:

- Mikro-regionálne stretnutia
- Metodicko-inštruktážne workshopy
- Iné vzdelávacie aktivity, ktoré si vyžadujú stretnutie skupiny účastníkov¹ v jednom priestore

III. Monitorovanie a kontrola kvality výkonu činnosti inkluzívnych tímov v MŠ prostredníctvom regionálnych koordinátorov

V zmysle aktuálneho COVID automatu sa počas trvania pandémie ochorenia COVID-19 pohyb osôb neobmedzuje. Regionálny koordinátor teda vykonáva monitoring a kontrolu kvality výkonu činností inkluzívnych tímov prezenčne.

Z dôvodu prevencie a ochrany zdravia však o aktuálnej pandemickej situácii v jednotlivých materských školách vedie regionálny koordinátor evidenciu a materská škola epidemiologickú situáciu (prerušenie vyučovania v triede alebo triedach MŠ) hlási príslušnému regionálnemu koordinátorovi bezodkladne. Regionálny koordinátor môže požadovať doklad o nariadení takejto situácie (karantény triedy alebo tried) na úrovni školy.

IV. Realizácia ostatných aktivít projektu v súvislosti s obsadzovaním pracovných pozícií v NP PRIM II.

V prípade zabezpečovania projektových aktivít na úrovni obce (oprávneného užívateľa/materskej školy), súvisiacich s prijímaním nových zamestnancov na jednotlivé pracovné pozície, oprávnený užívateľ postupuje v zmysle aktuálneho znenia Sprievodcu pre oprávnených užívateľov (dostupné na <https://www.romovia.vlada.gov.sk/narodne-projekty/np-prim-ii-projekt-inkluzie-v-materskych-skolach/zakladne-dokumenty-pre-uzivatelov-np-prim-ii/>) a riadi sa pokynmi COVID automatu v jednotlivých okresoch a stupňoch ohrozenia.

¹ Počet osôb sa môže meniť v závislosti od aktuálneho nariadenia Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. COVID automatu

V. Oprávnenosť výdavkov počas prerušenia vyučovania v triede alebo triedach MŠ

Počas prerušenia vyučovania v triede alebo triedach materskej školy môžu nastať rôzne situácie pri plnení pracovno-právnych vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom a rôzne riešenia týchto vzťahov. Vychádzajúc z možností, ktoré sú v súlade s oprávnenosťou výdavkov pravidiel financovania z EŠIF zdrojov a teda NP PRIM II., nasledovné možnosti definované zákonníkom práce **sú akceptované**:

- **home office**, ak prácu podľa pracovnej zmluvy môže zamestnanec vykonávať aj z miesta mimo pracoviska,
- **prekážka v práci na strane zamestnanca zo zdravotných dôvodov** (napr. PN určená lekárom),
- **čerpanie dovolenky**

Vzhľadom k oprávnenosti výdavkov súvisiacich najmä s refundáciou miezd zamestnancov materských škôl zapojených do NP PRIM II. v období pandémie ochorenia COVID-19 však **je možné refundovať** len takú mzdu zamestnanca, ktorá **nepredstavuje náhradu mzdy pre prekážku zo strany zamestnávateľa a úhradu zníženého úväzku** z dôvodu nezabezpečenia práce zo strany zamestnávateľa.

Pre zabezpečenie plynulého pokračovania aktivít NP PRIM II., ako aj zmierňovania dopadov epidemiologickej situácie COVID-19 na sociálnu vylúčenosť detí a ich rodín z MRK, odporúčame aj počas prerušenia vyučovania v triede alebo triedach materskej školy **pokračovať vo výchove a vzdelávaní dištančnou formou**, pričom táto forma okrem online platforiem a komunikácie prostredníctvom sociálnych médií zahŕňa aj individuálnu prácu s dieťaťom a jeho rodinou, spoluprácu s pomáhajúcimi profesiami v obci pri zabezpečovaní komunikácie medzi školou a rodinou, bezpečné formy zhromažďovania v skupine² a pod., vid' text dištančné vzdelávanie v časti Prerušenie vyučovania v triede alebo triedach MŠ.

Pri dokladovaní oprávnenosti výdavkov za mzdy zamestnancov materských škôl zapojených do NP PRIM II. v období pandémie ochorenia COVID-19 je nad rámec bežných podkladov k finančnému transferu potrebné **doložiť na mesačnej báze**:

01 Zoznam osôb/členov inkluzívneho tímu, ktorí inou ako prezenčnou formou v danom mesiaci, konkrétne v čase prerušenia vyučovania v triede alebo triedach MŠ, uskutočňovali definované úlohy (potrebné doplniť mená a pracovné pozície všetkých zamestnancov, ktorých mzdy boli refundované v rámci NP PRIM II. v danom období);

02 Zoznam úloh, ktoré boli definované ako oprávnené k vykonávaniu inou ako prezenčnou formou v danom mesiaci, konkrétne v čase prerušenia vyučovania v triede alebo triedach MŠ (tento dokument je vypracovaný po konzultácii s regionálnym koordinátorom/koordinátorkou pre obec/mesto);

03 Čestné vyhlásenie zriaďovateľa materskej školy o neparticipácii na podpornej štátnej schéme refundácie miezd zamestnancov materskej školy (ide o mzdy konkrétnych zamestnancov refundovaných v NP PRIM II. V prípade, že ich mzdy boli refundované aj z inej schémy, prosím, uviesť túto skutočnosť do textu Čestného vyhlásenia).

Formuláre k vyššie uvedeným dokumentom sú súčasťou tohto Usmernenia vo forme príloh.

Úrad splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity
27.10.2021

² Počet osôb sa môže meniť v závislosti od aktuálneho nariadenia Úradu verejného zdravotníctva SR, resp. COVID automatu